

KOMPASS

–utveckling och utvärdering av ett instrument för
bedömning av professionalism inom logopedutbildning

Joakim Körner Gustafsson

Biträdande lektor

Enheten för logopedi, KI

KOMPASS

- Bakgrund till projektet
- Utvecklingsprocessen
- Beskrivning av instrumentet och dess användning
- Pågående utvärdering

Medverkande i projektet

- Joakim Körner Gustafsson, biträdande lektor, Enheten för Logopedi, KI
- Christina Samuelsson, professor, Enheten för logopedi, KI
- Terese Stenfors, professor, Enheten för undervisning och lärande, KI
- Marion Lieberman, med dr, Enheten för logopedi, KI
- Samarbetspartners

Bakgrund till projektet

Bedömning av professionalism under VFU

- Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)
 - Central komponent inom alla vårdutbildningar som leder till yrkesexamen
 - Syfte att skapa möjlighet till att:
 - Tillämpa och integrera teoretiska kunskaper och praktiska färdigheter
 - Vidareutveckla ett professionellt förhållningssätt och en yrkesidentitet.
- Professionalism
 - Varierande syn
 - "En ständig strävan att i yrkesutövandet styras av det som gagnar patienten på kort och lång sikt, av patienternas legitima behov – inte av de egna behoven, känslorna och impulserna" (Holm, 2003)
 - Professionsspecifikt eller professionsöverskridande? (Aylott et al., 2018; Hodges et al., 2011, 2019)
 - Gemensam syn på att professionalism bör bedömas på flera nivåer där både individens kompetens och kontexten har betydelse (Hodges et al., 2011, 2019, Goldie 2013).

Bakgrund till nuvarande projekt

- Nuvarande bedömningsunderlag vid KI
 - Bedömning av student i VIL-VFU
 - Saknar vetenskaplig beskrivning och utvärdering
 - Kortfattad vägledning i vad som bedöms inom de olika parametrarna.
- Förarbete genomfördes 2018–2019
 - Bedömning av professionalism inom logopedi – slutrapport (Bonnevier & Stenfors, 2019)
 - Förstudie med intervjuer med lärare, verksamhetschefer, handledare och studenter
 - Föreslagna kompetensområden
 - Utifrån litteratur på området rekommendation att anpassa ett befintligt instrument
- Post doc-projekt påbörjat HT22
 - Avstamp i förarbetet med målsättning att identifiera befintligt bedömningsinstrument och anpassa detta till svenska förhållanden

Projektets innehåll

- Anpassning av befintligt bedömningsinstrument till svenska förhållande
 - COMPASS > KOMPASS
- Pilottestning/utvärdering HT23/VT24
- Löpande implementering samt psykometrisk utvärdering HT24>
- Spridning

COMPASS – Competency assessment in speech pathology

- Bedömningsinstrument utvecklat i Australien av bl a Sue McAllister
 - Vetenskapligt beskrivet och utvärderat (McAllister et al., 2010, 2011, 2013, 2018)
 - Används nationellt, samt i bl a Nya Zeeland och Hong Kong (McAllister et al., 2018)
- Instrumentets utformning
 - Kompetensområden med kopplade färdigheter
 - Skattas på VA-skala med 3 ankare/kunskapsnivåer: nybörjare, intermediär, kompetent
 - Detaljerade färdighetsbeskrivningar och kopplade observerbara exempel
 - Detaljerad nivåbeskrivning utifrån de olika kunskapsnivåerna
- Behov av anpassning till svenska förhållanden
 - COMPASS utgår från CBOS – Competency-based occupational standards
 - Mycket omfattande och tidskrävande

Utvecklingsprocessen

Anpassning till svenska förhållanden

- Utgångspunkt i de svenska målen för logopedexamen.
 - **(1)** Gemensam aktivitet för lärarna på logopedprogrammet på KI
 - Vilka examensmål bör bedömas inom VFU?
 - **(2)** Identifiering av relevanta kompetensområden
 - Utgångspunkt i de svenska examensmålen, COMPASS och förstudien (Bonnevier & Stenfors, 2019)
- **(3)** Identifiering, mappning och beskrivning av relevanta färdigheter inom de olika kompetensområdena
 - Mappning av färdigheter som bedöms inom COMPASS till definierade kompetensområden.
- **(4)** Identifiering och beskrivning av relevanta beteendexempel
 - Anpassat utifrån "behavioral exemplars" i COMPASS
- **(5)** Beskrivning av kunskapsnivåer, "nivåbeskrivning".
 - Anpassat utifrån COMPASS

Kompetensområden i KOMPASS

- 1. Kommunikation och dokumentation (n=3)
- 2. Bedömning (n=5)
- 3. Behandling (n=5)
- 4. Professionellt förhållningssätt (n=3)
- 5. Lärande (n=4)

- Sammanlagt 20 färdigheter som skattas på VAS.
 - 19 färdigheter i nuvarande bedömningsunderlag (vid KI).
 - 52 färdigheter i COMPASS.

Beskrivning av instrumentet och dess användning

KOMPASS utformning

- Kompetensområden med kopplade färdigheter

- 1. Kommunikation och dokumentation
- 2. Bedömning
- 3. Intervention
- 4. Professionellt förhållningssätt
- 5. Lärande

2.1 Inhämtar information om patientens kommunikation och/eller sväljning och utforskar patientens subjektiva uppfattning.

Ej aktuellt

Nybörjare Intermediär Kompetent

- Varje färdighet skattas på VA-skala med 3 ankare/kunskapsnivåer: nybörjare, intermediär, kompetent

- Detaljerade färdighetsbeskrivningar och kopplade observerbara exempel
- Detaljerad nivåbeskrivning utifrån de olika kunskapsnivåerna

Exempel

Taxonomisk nivå	Definition
Kompetensområde	Övergripande term som beskriver ett professionellt kompetensområde. <i>Ex. Kompetensområde 5: Lärande</i>
Färdighet	Specifika aktiviteter som studenten förväntas kunna utföra inom ett kompetensområde. <i>Ex. 5.1: Reflekterar över egen prestation.</i>
Färdighetsbeskrivning	Beskrivning som möjliggör för bedömaren att dra slutsatser om hur olika aspekter av en färdighet bör utföras på ett acceptabelt/önskvärt sätt. <i>Ex. Beskriver den egna prestationen på ett korrekt och objektivt sätt.</i>
Beteendexempel	Exempel på observerbart beteende som möjliggör för bedömaren att kunna dra slutsatser om studentens kunskaper, färdigheter och förhållningssätt i relation till relevant färdighetsbeskrivning. <i>Ex. Studenten uppvisar exempelvis förmåga att regelbundet delta aktivt i handledningssituationer och muntlig/skriftlig självvärdering.</i>

- Nybörjare
 - Studenten kan reflektera över egen prestation och identifiera förbättringsmöjligheter med tydlig struktur, guidning och stöd från handledaren.
 - Studenten kan delta i att identifiera egna styrkor, svagheter och utvecklingsmöjligheter med stöd av omfattande och specifik återkoppling och diskussion med handledaren.
- Intermediär
 - Studenten kan identifiera och reflektera över de flesta aspekterna av den egna prestationen i vana situationer.
 - Studenten kan identifiera egna styrkor, svagheter och utvecklingsbehov efter återkoppling från handledaren.
- Kompetent
 - Studenten kan utvärdera och beskriva den egna prestationen adekvat och objektivt.
 - Studenten kan identifiera och uppmärksamma egna styrkor, svagheter och utvecklingsbehov.

Bedömningsprocessen

- Skattningen genomförs av både handledare och student!
- Bedömning vid två tillfällen under en VFU-period
 - Mittsamtal
 - Detaljerad bedömning av samtliga färdigheter (n = 20)
 - Skapar underlag för planering av resterande VFU-period
 - Slutsamtal
 - Uppdaterad bedömning av de övergripande kompetensområdena (n = 5)

Positiva aspekter med KOMPASS

- Tydligare koppling till nationella examensmål och kursspecifika lärandemål.
- Ökat fokus på progression och bedömning under kursens gång vilket skapar förutsättningar för tydligare struktur på inläringen och ger bättre möjlighet till att skapa åtgärdsplan vid behov.
- Studenten är själv involverad i bedömningen vilket tydliggör för studenten vad som förväntas av den.
- Tydligare beskrivning av vad som ska bedömas och vad som förväntas.

Pågående utvärdering

Pågående utvärdering

- Gruppintervjuer med studenter och handledare (Stalmeijer et al., 2014).
 - Separata grupper
 - Kvalitativ innehållsanalys
- Enkätundersökning med kvantitativa frågor till studenter och handledare.
 - Genomförs i samband med ordinarie kursvärdering.
 - Även fokus på implementering/utbildning i instrumentet.
- Frågeställningar
 - 1. Vilka styrkor, svagheter och utvecklingsbehov upplever logopedstudenter och kliniska handledare att bedömningsinstrumentet KOMPASS har?
 - 2. Hur upplever logopedstudenter det är att få återkoppling under VFU utifrån bedömningsinstrumentet KOMPASS?
 - 3. Hur upplever kliniska handledare att det är att ge återkoppling till logopedstudenter under VFU utifrån bedömningsinstrumentet KOMPASS?

Exempel på återkoppling från handledare

- Fritextkommentarer

- "Jag tycker att instrumentet är toppen! Det underlättar i så hög grad för oss handledare att ha specifika beskrivningar att koppla bedömningar till."
- "KOMPASS är ett utmärkt verktyg! Väldigt tydligt och klart på vilka grunder studenten blivit bedömd och godkänd. Det är lätt för mig som handledare att känna mig säker på min bedömning, det blir inget utrymme för godtycklighet i bedömningen."
- "Mycket givande samtal när både handledare och student fyllt i kompass både när man skattat lika och olika."
- "Enligt mig alldeles för omfattande bedömningsmaterial och för många parametrar att ta ställning till med studenter på termin 4. Tidskrävande för att gå igenom. Sen finns goda sidor också som t.ex. att få bra förmågor beskrivna och bra begrepp att använda både vid bedömning och i samtal med student."

Exempel på återkoppling från studenter

- ”Mer omfattande bedömningsinstrument som tog lång tid att genomföra, vilket det var värt då jag fick en tydligare bild om egna insikter och handledarens tankar. Positivt att fylla i två gånger under perioden så att det blir tydligt vad man inte fått chans att göra eller vad man behöver öva mer på.”
- ”Det kändes till en början motigt men eftersom vi fick tid under praktiken till detta moment så kunde jag i lugn och ro gå igenom alla moment och inser att det är för min egen skull jag gör detta eftersom jag hittar områden jag behöver utveckla osv.”
- ” Färdighets- och nivåbeskrivningarna synliggjorde vilka områden vi bedöms på, vilket gjorde att jag reflekterade över fler aspekter av min förmåga än jag gjorde med förra bedömningsinstrumentet. Det var väldigt stelt att jämföra mina skattningar med handledarens på mittsamtalen. Jag skattade mig själv lägre, än vad jag egentligen tycker, för att det vore så skämmigt om läraren hade skattat mig lägre än vad jag gjort. Larvigt, skyller på jantelagen.”

Tidsplan för fortsatt arbete

- HT24
 - Revidering av pilotversion till fullversion
- VT24 >
 - Insamling av data för psykometrisk utvärdering
 - Möjliggöra nationell användning vid behov.
 - Målsättning att instrumentet ska kunna användas oavsett utbildningsort.
 - Fritt tillgängligt.

Diskussionsfrågor

- Frågor eller kommentarer?
- Hur ser ni på förutsättningarna att använda instrumentet i de kurser där ni handleder idag?

**Karolinska
Institutet**